

Tal dia
com
avui fa...

1
any

Pactes múltiples
Els governs en solitari de Convergència Democràtica i de 'sociovergència' s'imposen a gairebé la meitat dels consells comarcals.

10
anys

Maragall i l'Estatut
El president de la Generalitat afirma que l'Estatut fa de Catalunya gairebé un estat i que el Principat controlarà el 80% de la despesa.

20
anys

Crisi en el PP català
El coordinador del PP, Àngel Acebes, es reuneix amb el secretari general a Catalunya, Simó Pujol, per estudiar la situació del partit al Principat.

Full de ruta

David Marín

Erotisme a l'església

El Centre d'Estudis Ribagorçans va organitzar dissabte passat una nova edició de les seves jornades sobre el territori de la Terreta, una terra de frontera, mai millor dit, que comparteixen les províncies de Lleida i Osca entre valls i muntanyes del Prepirineu, en una àrea que va de Tremp a Benavarrí i Areny de Noguera i de Benavarrí al Pont de Suert. La trobada d'aquest any va tenir lloc a la Torre de Tamúrcia, un petit poble de poc més de vint habitants que pertany a Tremp, tot i que s'hi arriba per Areny de Noguera, ja en administració aragonesa. A la Torre de Tamúrcia hi ha una petita i fantàstica església romànica dins de la qual es van fer les presentacions d'estudis i llibres sobre la Ribagorça, el català i la Franja, i també un petit moment d'esbarjo amb la lectura de contes eròtics per part de servidor de vostès i de l'escriptora Marta Alòs.

Els habitants de la Franja estan acostumats a aquesta mena de promiscuïtats identitàries: parlen un dels catalans més autèntics que es poden sentir als Països Catalans, administrativament són aragonesos i voten i segueixen els debats polítics d'allà, mentre que pel que fa a hospital, feina, estudis i tota la relació humana que això comporta se senten més pròxims a Tremp i Lleida que no pas a Barbastro i Osca. A vegades, quan se'ls pregunta per la seva adscripció nacional, miren de reüll l'interlocutor i alguns responen amb una incomoditat semblant a la que haguessin tingut si els haguéssim preguntat per la seva orientació sexual: què n'has de fotre, tu, xiquet!

Esglésies com la de la Torre de Tamúrcia van ser espoliades impunement fins que a principis de segle passat els bisbats i algunes autoritats civils van començar a fer tasques de conservació salvant-les i conservant-les en museus. Ara l'aparell polític aragonès i el judicial espanyol les han convertit en botí de la guerra de propaganda contra el sobiranisme català, en lloc de buscar un diàleg que tingui en el centre del debat el millor destí per a les obres d'art i la seva conservació i exhibició més raonable i col·laborativa. Dissabte des de la Ribagorça i la Terreta poc cas es feia d'una polèmica que passa de llarg del lloc original de les obres i de la feina de formigueta que fan alguns dels seus habitants per preservar el seu patrimoni, també el lingüístic i, per què no, l'eròtic.

Tribuna

Jordi Llavina. Poeta

Foix, l'esglai de la bellesa

Cada any aconsegueix una espècie de tradició personal: en el temps de l'advent, rellegeixo *Onze nalds i un cap d'any*; i, a l'estiu, *Sol, i de dol*. El primer, molt més curt, me'l sé gairebé de cor. El segon, no. I no pas perquè no n'hagi llegit cent vegades els sonets, sinó perquè aquest llibre constitueix una deu inexhaurible, que no deixa mai de sorprendre'm. *Sol, i de dol* és una obra capital de la poesia europea de tots els temps, que s'obre a interpretacions vàries i, encara més, a sentiments molt diversos en l'ànim del lector. Llibre singularíssim en què Foix pretén conciliar extrems: el Tot i l'U, com en diu ell, per citar dos conceptes que el desig íntim del líric voldria aparar sense conflicte. I tants altres. No en va el vers més famós d'aquesta obra és el que s'ha citat infinitat de vegades: "M'exalta el nou i m'enamora el vell."

FOIX ÉS L'HOMME a qui, tot contemplant un paisatge, de cop li ve present "el paisatge de fa mil anys". Quants d'homenatges ret, en aquesta obra magna, a la literatura medieval (començant pel tí-

tol, de noble memòria petrarquista!). S'ha insistit molt en el vessant oníric del poeta ("cerc llum en el son"). Un poema de Marta Pessarrodona ens el representa dormint amb ulleres: "llegia els somnis", diu. *Sol, i de dol* és un banc d'imatges fabuloses, que acompanyen el lector des de la primera lectura; imatges que són fruit de l'estat de vigília permanent de l'"ull voraç" o de l'"ull golós", que mai no es clou.

DEL LLIBRE, SE'N DESPRÈN la figura d'un passejant incansable: "Só el transeünt sense arma ni cabana." Segueix una ruta plena d'incerteses, coneixement endins (o coneixement enllà): "Camín, passos severos, / Ple de temors, amb les mans tremoloses." L'actitud és la del

“Foix és el més radical narrador-poeta

solitari abocat a l'univers, sigui –aquest– fosca o llum: "sol sóc etern". Res no el pot aturar en la seva comesa d'investigador en poesia: "Jo salt barranc i blanc, torrent i clos." ¿Què busca, el personatge d'aquests sonets? El concret, per exemple; això és, la realitat immutable: "Del bell concret faig el meu càlid joc." O el Present, amb majúscules: "Copsar el Present fet de ment i de Tu." De vegades, el que copsa d'una manera ben plaent és "el respir del món en una cala".

RECERCADOR DE SÍMBOLS PURS, Foix és el més radical narrador-poeta: "Les ficcions –i jo en visc!– ¿fan esclava/La ment, o són els seus camins celestes?" En un bellíssim poema d'amor, ens diu: "Calla l'ocell, la font i la campana, / I al teu petjar hi ha un defallir de flors." Aquest llibre està dotat d'una ànima única, particularíssima, que, tant en els moments de dolor insinuats (que hi són) com en els de joia o joc declarats (que també hi abunden), té a veure amb l'esglai de la bellesa. Amb l'esglai, sí, d'aquesta bellesa intuïda, copsada, narrada.

El lector escriu

Les cartes adreçades a la Bústia han de portar les dades personals dels seus autors: nom, cognoms, adreça, número de telèfon i número de carnet d'identitat o passaport. Així mateix, cal que no superin els mil caràcters d'extensió. El Punt Avui es reserva el dret de publicar-les i escurçar-les. No es publicaran cartes signades amb pseudònim o amb inicials. Els textos s'han d'adreçar a bustia-catalunya@elpuntavui.cat

Espanya i els Països Catalans

El govern aragonès i l'Ajuntament de Vilanova de Sixena han reclamat i obtingut per la via judicial les 97 obres del monestir de Sixena situades al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) i al Museu de Lleida Diocesà i Comarcal. Per algun motiu, però, no han jutjat oportú reclamar cap de les obres del mateix monestir situades a d'altres museus –tots ells espanyols... En canvi, la Dama d'Elx, la més famosa i emblemàtica escultura de l'art iber, trobada casualment l'any 1897 a Alcúdia, prop de 2 km al sud d'Elx (Baix Vinalopó), tot i que és el símbol d'Elx i que és reclamada des de fa anys per les autoritats de la ciutat, on hi ha hagut mobilitzacions socials per reivindicar el seu retorn, segueix

exhibint-se al Museo Arqueológico Nacional a Madrid... Els Països Catalans són sistemàticament saquejats per Espanya. Un estudi sociolingüístic treballat per Joan Francesc Mira i publicat l'any 1981 determinava que els catalanoparlants a Castelló de la Plana representaven el 70 per cent de la població. Quasi mig segle més tard, la xifra s'ha invertit, i ara tot just arriben al 30%. I tot això s'ha aconseguit amb la sistemàtica i per-versa política de menysprear i desprestigiar la llengua catalana entre la ciutadania. Ja cal que ens decidim i apremem a deslliurar-nos d'Espanya, si no volem quedar inexorablement engolits, esborrats i anihilats de la nostra personalitat històrica, cultural i lingüística...

JORDI PAUSAS
París

M'avergonyeixo de ser periodista

Quan era joveneta i veia a la tele les pel·lis de l'Oest, ni m'adonava que gairebé només apareixien homes. Quan anava al col·legi de monges i a l'institut, ni em fixava que la meitat de la humanitat semblava no haver fet res en cap de les disciplines impartides. A la universitat, ja em va començar a pujar la mosca al nas. Viví a Barcelona, anava sovint a la llibreria Pròleg, assistia a cursos, seminaris, jornades i conferències on em descobrien una genealogia femenina fins al moment desconeguda: periodistes, científiques, filòsofes, aventureres, escriptores, artistes i mil i una biografies impressionants. I transgressores. Potser per això amagades i censurades. Elles van esquerdar el patriarcat i han permès que avui, amb les

ulleres liles, preguntis a la redacció del vostre diari: hi ha dones a la vostra redacció? Voldria pensar que no. Altrament em resulta incomprendible el reportatge del diari sobre lectures per a l'estiu, on l'única dona (anònima, és clar) que veig a les imatges dels llibres recomanats està asseguda a la platja en bikini! Quan em diuen que el masculí genèric "engloba" el femení, m'agafa urticària! Recomanacions de lectures de Paul, Phillippe, Manuel, Miquel, Eugeni, Jerôme... Llegeixo: "els poetes són els que senten la bellesa del món amb més intensitat". *Els poetes*. Masculí genèric? Pas. Masculí com a model únic. Ah, sí, disculpeu-me. La fotografia! *Una lectora* a la platja, en bikini, jove ella, anònima, per alegrar la vista dels lectors i lectores... M'avergonyeixo de ser periodista...

ROSA VENDRELL MIRET
Sant Pau d'Ordal